

بیانی خوارزمی

بیانی خوارزمی (bayani-ye.xarazmi)، محمد یوسف فرزند باباجان بیگ، روستای بدر خان خیوه ۱۸۵۸ - خوارزم ۱۹۲۳م، شاعر فارسی گوی ازبک. به زبانهای فارسی و ترکی در قالبهای گوناگون نظم، شعر می سرود. وی اشعار خود را در دیوانی فراهم آورده که سه دست نویس از آن به شماره های ۱۱۲۰، ۷۴۲۱ و ۶۶۶۶/۶ در پژوهشگاه خاورشناسی تاشکند نگهداری می شود. بیانی در نشر نیز دست داشت؛ چنانکه در اثری به نام شجره خوارزمشاهی (۱۹۱۱ - ۱۹۱۴م)، به بیان تاریخ خوارزم از هنگام استیلای مغول تا آغاز سده بیست میلادی پرداخته است. از دیگر آثارش می توان از ترجمه تاریخ طبری و شیبانی نامه بنایی از فارسی به ترکی یاد کرد.

منابع: دائرة المعارف شوروی تاجیک، ۳۴۹/۱؛ فهرست دست نویس های شرقی فرهنگستان علوم ازبکستان، ۲۰۷/۷ - ۲۰۸؛ فهرست نسخه های خطی فارسی انستیتوی آثار خطی تاجیکستان، ۵۱/۲

قبادیانی

Баёнии Хоразмӣ

Баёнии Хоразмӣ, Муҳаммадҷусуф фарзанди Бобочонбек, рустои Бадрахони Хева 1858 – 1923 Хоразм, шоири форсигуи узбек. Ба забонҳои форсӣ ва туркӣ дар қолабҳои гуногуни назм шеър месурӯд. Вай ашъори худро дар девоне фароҳам оварда, ки се дастанвис аз он ба шумораҳои 1120, 7421 ва 6/6666 дар Пажӯҳишгоҳи шарқшиносии Тошканд нигоҳдорӣ мешавад. Баёнӣ дар наср низ даст дошт; чунонки дар асаре ба номи “Шаҷараи Хоразмшохӣ” (1911-1914), ба баёни таърихи Хоразм аз ҳангоми истилои муғул то оғози садаи XX мелодӣ пардохтааст. Аз дигар осораиш метавон аз тарҷумаи “Таърихи Табарӣ” ва “Шайбонинома”-и Биноӣ аз форсӣ ба туркӣ ёд кард.

Манбаъҳо: Энциклопедияи шуравии тоҷик, 1/349; Феҳристи дастнависҳои шарқии Фарҳангистони улуми Ўзбекистон, 7/207-208; Феҳристи нусхаҳои хаттии форсии Институти осори хаттии Тоҷикистон, 2/51.

Қубодиёни

Донишномаи адаби форсӣ. Адаби форсӣ дар Осиёи Миёна. – Тоҳрон:
Интишороти вазорати фарҳанг ва иршоди исломӣ, 1380, ҷ. 1,
саҳ. 223.